

zha za razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
bdi. Retopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm ×
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 288, za pol
leta K 144, za četrt leto
K 72, za mesec K 24.
Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list
so pošiljne proste.

Upravišstvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

E. K.:

Socialistično zedinjenje v Jugoslaviji.

Če ne motijo razna resna zna-
menja, se približuje dan, ko bo soci-
jalistično delavstvo v naši državi
tudi politično združeno v eni hiši,
pri čemer je za enkrat precej po-
stransko, v kakšni obliki se to zgo-
di. Glavno je pač, da se ustanovi
enotna socialistična fronta za boj,
ki bi vsemu zavednemu delavstvu
skupen, in če se more to za začetek
doseči le v kakšni rahlejši spojitvi,
se tesnejša združitev brez skrbi
lahko prepusti nadaljnjemu razvoju,
ki bo brez dvoma veliko lažji, ka-
dar bo položen temelj za skupno
delo.

Sedanje stanje socialističnih po-
litičnih organizacij je vsekakor ne-
zadovoljivo. Jugoslavija sicer ni
edina dežela na svetu, v kateri je
proletariat razdeljen v različne
stranke, toda nevesele razmere v
drugih državah niso nikakršna tola-
ža za nas. Tudi se ne smemo vda-
jati nikakršnim iluzijam glede na to,
da bi se moglo doseči svetovno
edinstvo proletariata, če se ne ure-
sniči tako edinstvo v posameznih
deželah. Delavstvo v Jugoslaviji
ima nalogo, da ustvari sebi enotno
bojno moč, in če bo delavstvo v
vseh državah ravnilo na enak na-
čin, bo tudi obnovitev delavske In-
ternacionalne veliko lažje, kakor če
bodo tudi nadalje v vsaki deželi ob-
stajale različne socialistične frak-
cije, ločene zaradi taktičnih ali ne-
bistvenih teoretičnih vprašanj, ne-
sposobne za resen boj s kapitaliz-
mom, in prisiljene, da zapravljajo
svoje moči v medsebojnem neplod-
nem boju.

Med strankami, ki so si v veli-
kih načelih tako blizu, kakor pač
skoraj vse socialistične stranke,
kolikor niso zablodele v komunizem,
je mogoča le skupnost ali pa boj.
Kier prve ni, tam postaja boj, kol-
korkoli je nepotreben, vendar neiz-
ogiben, in po vseh izkušnjah je bolj
med brati vedno hujši, kakor med
pravimi nasprotniki. Tako je bilo
vedno, če se je kakšna stranka raz-
delila, tako je bilo zlasti v vseh ver-
skih bojih. In vedno dobivajo taki
boji malenkostni sektarski značaj,
v katerem se energije trošijo v nate-
zanju zaradi malo pomembnih ali
na sploh nepomembnih podrobnosti,
razvijajo osebnostna nasprotja, gube po-
gledi za velike cilje in ubija veliko
delo. Mase se ob takim boju za ne-
kaj časa fanatizirajo — zelo po ne-
potrebem, ker ne gre za nobeno ve-
liko reč — polagoma se pa dis-
stirajo in naposled postanejo apa-
tične, dezertirajo in postanejo kaj
lahko plen katerekoli spretno na-
sprotniške demagogije.

Tudi socialistične skupine v Ju-
goslaviji stoje pred alternativo:
Združitev ali pa bratoben boj.
Vsi interesi proletariata zahte-
vajo prvo; za drugo ni nobene
stvarne potrebe, ker ne ločijo po-
samičnih frakcij nikakršna velika na-
čela, temveč zasledujejo vse enak
cilj, se vse opirajo na proletarijat in
stojijo vse na podlagi demokracije.
Vse so internacionalne, vse prizna-
vajo dejstvo, da ni osvoboditev
proletariata lokalno, ampak da je
svetovno vprašanje, da se socializ-
em definitivno ne more realizirati v
nobeni posamezni deželi, temveč da
mora socialistična družba postati
svetovna družba, da mora delav-
stvo, ki se bojuje za te cilje, nasto-
pati kot organiziran razred in da
mora torej njegov boj biti razreden
boj. Vse verjamemo, da se socializ-
em ne da pričarati, da se ne more
uvesti z dekreti, ne s kakšnim na-
viličnim presenečenjem nasprotnika,
ampak da je socialna revolucija ve-
zana na pogoje, ki so deloma v pro-
letariatu samem, deloma pa izven
njega, in da se more dovršiti le te-

daj, kadar se ti pogoji izpolnijo, vse
torej odklanjajo puče in pustolov-
ščine in gredo za tem, da pridobi
proletariat efektivno moč za zna-
govito dokončanje svojega boja.

Med posameznimi strankami so
gotovo tudi neke razlike. Toda vse
skupaj niso tako velike, da bi odte-
tale le enega tistih momentov, ki jih
idejno spajajo in zahtevajo zdru-
žitev.

Kljub temu je treba priznati, da
je delo zedinjenja spojeno s težava-
mi, kakor vsak tak proces, naj se
tiče socialistov, kristijanov ali ko-
garkoli. Ne gre pa za to, da bi se
tukaj spuščali v raziskavanje teh tež-
av, zakaj že samo njih naštevane
jih lahko pomnoži. Važno je pred
vsem spoznati potrebo združitve;
če se te dovolj zavedamo, ne more
biti nobena težava tako velika, da
se ne bi dala z vzajemno dobro vo-
ljo premagati.

Pravzaprav ne more biti o tej
potrebi nobenega dvoma. Vse naše
socialistične frakcije so si na jas-
nem, da more socializem le tedaj
zanesljivo zmagati, kadar stoji za
njim večina naroda. Nobena ne ver-
jame v isto diktaturo proletariata,
ki bi jo mogla vršiti majhna pe-
ščica nad veliko večino. Eksperi-
ment v Rusiji, o katerem ne more
biti nobenega dvoma več, da se je
popolnoma ponesrečil, ima vso svo-
jo vrednost v tem, da je delavstvu
pokazal, kako se ne sme delati. No-
bena socialistična skupina v Ju-
goslaviji ne misli slediti boljševškemu
zgledu, nobena ne mara usode de-
lavstva tako hazardno postavljati
na kocko.

Če je na res, da moramo pridobi-
ti večino, tedaj je združitev naj-
enostavnejša in najnaravnejša pot
do cilja. Drugače bi seveda bilo, če
bi med strankami obstajale bistvene
načelne razlike. Če se na primer
kakšna frakcija ne bi strinjala s so-
cialističnimi cilji, bi bila združitev z
njo nemogoča, kakor je nemogoča
združitev socialistične stranke s ka-
tero koli meščansko stranko, tudi
če bi bila sestavljena iz najboljših
ljudi. Ker pa gredo vse naše soci-
jalistične skupine za enim ciljem, za
osnovanjem socialistične družbe po
odstranitvi kapitalističnega sistema,
ker se torej vjemajo v glavnem na-
čelu, ne more biti nobenega načel-
nega razloga, da bi ostale razdelje-
ne; in ker smatrajo vse pridobitev
večine za pogoj socialistične zmage,
je njih združitev prvi korak k usta-
ravitvi take večine.

Med frakcijami, ki prihajajo za
zedinjenje v pošt, so gotove raz-
like, zlasti glede na taktiko. Ni jih
treba naštevati in razglabati; dovolj
je priznati, da so. Ali to ne sme biti
zapreka združitvi. Zakaj za vselej
se je treba otresti misli, da bi mogla
katera koli socialistična stranka biti
še kaj drugača, kakor stranka. Ne-
ke vrste armada, po vojaško disci-
plinirana, urejena tako, da bi vsako
moral misliti z glavo voditelja, ne
more biti nobena stranka, pa tudi
socialistična ne. Stranka kot poli-
tična mašinerija, brez pravega član-
stva, le z organizacijo političnih pri-
ganjačev pod komando vrhovnih
voditeljev z diktatorsko močjo, ki
zganjajo volice ob času volitev, pa
lahko služi burževnim namenom,
za socialistične naloge je pa popol-
noma nesposobna.

Spriznati se je torej treba z
dejstvom, da bodo tudi v socialisti-
čni stranki razne glave različno mi-
slele, in da bo naravno tem več raz-
ličnih misli, čim večja bo stranka.
Dilema je ta: Ali ostati majhna sek-
ta, v kateri imajo prostora le tisti, ki
se v vsaki podrobnosti absolutno
vjemajo, pa resignirati na zmago,
katere ne more taka majhna skupina

nikdar doseči, ali pa hoteti zmago
in sprejeti njene pogoje, to se pravi
večino, ki mora seveda imeti sku-
pen cilj in ki je sposobna za skupen
boj, v kateri se tolerira razlika mi-
šljenja v nebitvenih rečeh, pod po-
gojem kajpada, da te razlike ne ovir-
ajo skupne akcije.

Navsezadnje tudi v malih stran-
kah, ki jih imamo sedaj, ni nič dru-
gače. Na svetu je ni stranke, ne fa-
dalne, ne meščanske, ne proletar-
ske, v kateri ne bi bilo razlik. Vsa-
ka je sestavljena iz ljudi, in dokler
je tako, da ima vsak človek svojo
glavo, moramo tudi razlike mišljenja
imeti v pošt. V vsaki, še tako
majhni ljudski skupini, so take raz-
like. Včasih se zatajujejo, ker so ne-
kateri ljudje duševno tako skromni,
da se tudi v svojih mislih popolno-
ma podreajo drugim. V nekaterih
organizacijah se morajo podrejati;
ali razpad celih armad in divje re-
volucije vojsk, kadar jih je zadel
kakšna katastrofa, dokazujejo, da je
vrednost take možganske discipline
zelo relativna. Socialistična stranka
na celo nima kaj početi z avtomati,
ampak potrebuje živih ljudi, ki dela-
jo in se bojujejo iz prepričanja; te-
ga pa ni brez svobodnega mišljenja.
Socializem morajo torej biti ljubši
ljudje, ki mislijo drugače, od takih,
ki sploh ne mislijo ali pa ki vedno
mislijo s tujo glavo.

Različna mišljenja obstajajo v
sedanjih socialističnih frakcijah; za-
kaj jim torej ne bi priznali prostora
v zedinjenju socialistični stranki, če
je to potrebno, da pridemo do ve-
like stranke, ki bo danes sposobna za
boj in jutri za zmago?

Ne le, da mora to biti mogoče in
devoljeno, ampak celo koristno je.
Socialistična stranka ni le organiza-
cija stvarnega dela, ampak tudi or-
ganizacija znanja, na katerem se te-
melji njeno delo. Znanju na je bil
miselni boj vedno koristen. Če se
torej z hero v stranki razna mišlje-
nja, ne more biti nobene škode od-
tod, dokler je za to poskrbljeno, da
odločuje za akcijo večinski princip;
disciplina v tem smislu, da se manj-
šina v praktičnih nastopih podreja
sklepom večine, se pa mora pričaka-
kovati od ljudi, ki hočejo služiti so-
cializmu in stoje na podlagi demo-
kracije. Kdor bi hotel v stranki de-
lati na svojo pest in proti volji ve-
čine, mora v mali in v veliki stran-
ki postati nemogoč; zgodi se tak
slučaj lahko v največji stranki in v
najmanjši frakciji, in zato ni to nika-
kršen razlog, da se ne bi ustvarila
velika stranka, ki se bo naposled
eventualnih nediscipliniranih ele-
mentov lože rešila, kakor kakšna
majhna skupina.

Nobena stranka na svetu še ni
imela reševati tako velikih nalog,
kot jih ima socialistična, kljub te-
mu, da je že marskater stranka vr-
šila velika dela. Noben družabni si-
stem, kar jih je bilo v prejšnjih do-
bah, ni bil tako kompliciran in tako
v vseh detajlih izveden, nobeden ta-
ko utrjen, nobeden ni bil z vsem živ-
ljenjem ljudstva v takih tesnih st-
kih, kakor je kapitalizem. Odstrani-
tev takega reda je ogromna reč, ki
zahteva veliko delo in ogromno mo-
či. Sistem, ki se postavi na njega
mesto, mora biti popolnejši, ustvariti
mora za ljudstvo neprimerno boljše
razmere, osnovan mora biti na naj-
širši podlagi, izdelan pa v vseh po-
drobnostih, da ne zabrede že v za-
četku v katastrofalne krize; ta po-
ziitivna naloga je očitno še mnogo
večja od negativne. Stranka, ki ho-
če izvršiti to delo, mora biti velika
v vsakem oziru, ne le po številu
svojih članov, ne le po svoji organi-
zaciji, ampak tudi po svojih vidikih,
po svojih idejah, po duševnih kva-
litetah, po razumevanju vsega člo-
veškega. Sposobna mora biti, da
sprejme največje mase naroda v
svoje vrste in da napravi iz njih

kljub vsem v človeški naturi osno-
vanim razlikam tisto veliko silo, ki
bo hotela in mogla s koreninami iz-
trebiti človeško izkoriščanje člove-
ka in namesto tega ustanoviti red
nove družbe, namenjen dobrobiti
vseh in zasnovan na enakopravnosti
vseh.

Če socialistične frakcije ne bi
bile sposobne, da izvrše delo svo-
ga zedinjenja, ne bi bilo nobenega
upanja, da bi moglo izvršiti nepri-
merno večje in težje delo osvobo-
ditve delavskega razreda in člove-
štva sploh. Nasprotno bodo s svo-
jim zedinjenjem podale najboljši do-
kaz, da razumejo veliko nalego so-
cializma in da so sposobne vršiti jo
kljub velikim oviram in v težkih
okolščinah.

Etbin Kristan:

Terorizem in socialistična taktika.

(Konec.)

Če se napravi v javni organiza-
ciji kakšna napaka, če se ponesreči
kakšno delo, recimo da se izgubi
kakšen strik ali ne doseže pričako-
vani uspeh pri volitvah, ima to lahko
neprijetne posledice glede na moralo
mase, ki jo poraz lahko deprimira,
toda v javnosti in demokratični ure-
ditvi je vendar mogoče govoriti z
ljudstvom, preiskati vzroke, dognati
napake, ugotoviti morda omajano za-
upanje v organizacijo in po spozna-
nju pogreške bolj pripraviti delo za
bodočnost.

V nelegalni organizaciji je to ne-
mogoče. S katerim ljudstvom naj
se govori, če se morda deset čla-
nov ne sme poznati, da se more ob-
varovati tajnost? Kako naj se šir-
šim krogom, na katere se vendar
mora računati, razloži neuspeh? Ka-
ko naj se odpravi depresija? Kako
naj se celo masam vlije vera v nove
akcije?

V legalni organizaciji je poraz
nezgoda, v ilegalni je katastrofa.
Za zmago socializma pa ne za-
dostuje destruktivno delo. Videli
smo, da je ta pojmi sploh treba zelo
previdno jemati. Seveda se mora
»razdelati« kapitalistična družba, da
se more na njenem mestu zgraditi
socialistična; ali to ne pomeni, da
se morajo razstreliti tovarne, zasuti
rudniki, razdreti železnice, poubijati
vladavci in bogati ljudje. Strmogla-
viti se mora sistem, kadar se ta de-
finitivno strmogla, mora pa že biti
socializem tako daleč, da ga brez
odlašanja lahko nadomesti na vseh
poljih, da ne prinese zmaga ljud-
stvu večjega gorja, ampak boljše
življenje.

Iz tega sledi, da mora biti delo
socializma veliko bolj ustvarjajoče,
kakor pa destruktivno. In za to je
potrebno ne le, da stoji v njegovih
vrstah velika masa naroda, ampak
da ima ta množica tudi vse sposob-
nosti za zgradbo socialistične
stavbe.

Kapitalizem ne obstaja iz pešči-
ce monarhov, kapitalistov in ge-
neralnih ravnateljev. Kapitalistični si-
stem je zelo kompliciran organizem,
in kdor ga hoče odstraniti pa nado-
mestiti z drugim, ga mora poznati.
Zelo poceni, ampak zelo napačno in
včas naravnost hudodelsko je pre-
stavljati delavcem kapitalizem kot
peno iz mila, ki se mora razpočiti,
če se le vanjo pihne. Delavci mora-
jo vedeti, da jim je treba premagati
velikana, ki je sam premagal mo-
gočne nasprotnike in ki mu danes
služijo takorekoč vse fizične in du-
ševne moči človeštva. Delavstvo
mora spoznati, da ima pred sabo ne
veselo, morda nekoliko s krvjo po-
skropljeno burko, ampak veliko na-
logo, kakršne še ni imel noben raz-
red pred njim. Spomniti se mora,
da ne more te velike naloge izvršiti
nekoliko fanatikov, ampak da velja
slej ko prej Marxova beseda:
»Osvoboditev delavskega razreda

Zedinjenje socialističnih frakcij
Jugoslavije v eno veliko stranko bo
prvi odločilni korak k organizaciji
tiste sile, ki bo v naši državi pri-
pravljala bodočnost in jo o pravem
času oživila v polni moči. Vsi, ki
jim je stvar socializma pri srcu in
ki verujejo vanj, hrepene po dnevu
tega zedinjenja in ga bodo pozdra-
vili z največjim zadoščenjem; ma-
sam, ki še ne morejo najti prave po-
ti in so v pričo razcepljenosti konfu-
dirane bo pa zedinjenje pokazalo
pristajšče in utrdilo morda omaja-
no vero v možnost rešitve in osvo-
boditve. Za nobeno frakcijo ne po-
menl zedinjenje izgube, za sociali-
zem pa bo to največja pridobitev.

Upajmo, da se upravičena želja
čim prej izpolni.

more biti le delo delavskega razre-
da samega. Vse, kar služi danes
kapitalizmu, bo moralo danes ali
jutri služiti socializmu. Proletariat
mora pridobiti vsaj veliki del tistih,
ki sedaj organizirajo kapitalistično
produkcijo in kapitalistično profitar-
stvo; kolikor jih ne pridobi, jih mo-
ra samo nadomestiti, in za to si mo-
ra samo pridobiti znanje, ki ne pada
iz nebes. Znanja, veliko znanja si
mora pa tudi pridobiti, da bo spo-
sobno organizirati gospodarski proces
v novi družbi, da ga bo znalo
voditi in da bo moglo vršiti vso
kontrolno, kjer je potrebna. Zakaj če
ne doseže tega, se lahko zgodi, da
poruši stavbo kapitalizma, pa pride
potem v novo odvisnost od tistih, ki
imajo znanje.

Za vse to je treba izobrazbe in
prakse, teoretičnega znanja in prak-
tičnega šolanja. Vse to se lahko pri-
dobi v odprti organizaciji, v javnem
delom, v odkritem boju, vse to pa
je nemogoče v tajni organizaciji, ki
ni sposobna za nič drugega, kakor
za uprizoritev kakšnega posamez-
nega dejanja, kvečjemu za razšir-
janje morda zelo krvavega, ali pri
tem neplodnega terorja.

Socializem nima s terorizmom
nič opraviti in terorizem nič ne s
socializmom. Teroristična taktika
je individualistična, socializem po-
meni družabnost v vsakem oziru.
Vse teroristične metode zahajajo v
anarhizem; socializem pa je anti-
pod anarhizma. Ne desorganizacija,
ampak čim popolnejša organizacija
je njegova parola. Socializem hoče
družbo ljudstva za ljudstvo, ki jo
more le ljudstvo v celoti ustvariti;
terorist mora prezirati ljudstvo, ker
so za akcije z dinamitom in ekra-
stom le majhne skupine sposobne.
Socializem je v svojem bistvu de-
mokratičen, terorizem je avtokrati-
čen. Po socialističnih načelih mora
odločevati volja večine, ki se v ka-
pitalistični ureditvi ne more prav
izražati; za terorista ni volja večine
nič, njegova volja pa vse. V zmislu
socializma mora ljudstvo samo vla-
dati; po teroristični praksi mora
ljudstvo sprejeti za dobro, kar mu
namena peščica zamozvanih »od-
rešenikov«.

Terorizem je lahko dramatičen,
ali socializem je zanesljiv. Če bi
delavstvo verjelo v teroristične te-
orije, bi lahko doživelo mnogo raz-
burljivih dogodkov, nikdar pa ne
svoje osvoboditve, če pa prejme so-
cialistične metode, se mora organi-
zirati, mora v svojih organizacijah
delati, ne najde nobenega Mesije,
ampak se mora zanašati na se, na
svoje delo in na svojo moč, zato pa
ima v sebi garancijo, da pride dan,
ko bo zmaga njegova, in da mu ne
bo nihče mogel izpuliti sadov nje-
gove zmage iz pesti.

Izbirati med tema dvema stru-
jama gotovo ni težko.

Narodnim socijalistom.

Narodnost in mednarodnost.

Narodnost in mednarodnost se ne izključujeta, temveč izpolnjujeta. Le površne glave mislijo, da je med obema nasprotje.

Mednarodnost ni brez narodnosti; na njej je zgrajena. Mednarodnost ni nič drugega, kakor vzajemnost interesov med narodi.

Vzajemni interesi morajo biti le med enakopravnimi. Torej pomeni mednarodnost enakopravnost.

Socijalizem je mednarodni in se bojuje za mednarodnost; zato je naravno in dosledno, da se bojuje za enakopravnost.

Narodno misleč človek je lahko socijalist.

Sovinizem povzdiguje svoj narod nad druge. Svojemu narodu pripisuje na pretiran način vrline, drugim narodom pa tudi na pretiran način napake.

Sovinizem se ne zadovoljuje z enakimi pravicami, ampak hoče predprave. Kjer ni enakih pravic, ne morejo biti interesi vzajemni.

Sovinizem izključuje mednarodnost.

Brez mednarodnosti je socijalizem nemogoč.

Sovinist ne more biti socijalist.

Ako ljubiš svoj narod, se mu ne laskaj. Ogledalo mu pokaži, da se vidi v njem z vsemi svojimi napakami.

Ako ga resnično ljubiš, moraš želeli, da odloži svoje napake. In če moraš, moraš pomagati, da se to zgodi. Napak se pa ne more iznebiti, kdor jih ne pozna.

Sedanji narodi niso enote. Razredna nasprotja jih razdružujejo. Socijalizem se bori, da odpravi razredna nasprotja. Torej bo šele socijalizem napravil narode iz tega, kar se danes le tako imenuje.

Kdor se bojuje proti zlorabljanju narodnosti, se s tem ne bojuje proti narodnosti.

V mednarodnosti postane vsak narod lahko večji, ker sprejema vse, kar je dobrega pri vseh drugih narodi. Kitajski zid zmanjšuje vsak narod, ker ga loči od dobrega onkraj zidu.

Ako ne sovražim človeka zaradi njegovih las ali zaradi njegovega nosu, zakaj naj ga sovražim zaradi jezika?

Iz »Proletarca«.

Spomenica vodstvu „Strojnih tovarov in livaren v Ljubljani“.

Osrednje društvo kovinarjev je poslalo pretekli teden vodstvu »Strojnih tovarov in livarn« spomenico v svrhu regulacije plač in drugih zadev. Spomenica je izdelana v duhu časa, zahteve v njej so skrajno trezne, brez vsake demagogije, tako, da služi lahko kovinarski organizaciji v čast.

Niti ena točka v celi spomenici ne vsebuje ničesar, o čemur bi podjetnik lahko trdil, da je pretirano. Razdelitev delavstva po skupinah in skupine v kategorije, je v spomenici izvedena prav srečno, tako da bo podjetniku kakor delavcu pripomoglo do potrebne jasnosti, ter preprečilo marsikateri neljubi incident, kateri so dosedaj rodili toliko hude krvi! Višino plače naj določi predvsem kvaliteta izdelanega dela. V to svrhu predvideva spomenica razdelitev delavcev v šest raznih skupin. V prvo skupino so uvrščeni kvalificirani profesionalni delavci, ki opravljajo najtežja dela (livarji in topiči). Druga skupina vsebuje profesionaliste z najboljšo kvalifikacijo (strugarji, stroj. ključavničarji itd.). Tretjo skupino tvorijo profesionalisti s primitivnejšo izobrazbo. V četrto so uvrščeni kvalificirani pomožni delavci. V peto skupino težaki, in v šesto ženske pomožne delavke.

Namen razdelitve v kategorije je, omogočiti delavcu sprejem zmožnostim primerno plačo.

Višočina plače, ki je v spomenici predlagana, ne bo nikogar presenetila. V prvi skupini je najvišja postavka 18 K, najnižja pa 11 K na uro. Tej skupini bi se plače niti za vinar ne izboljšale, če računamo z odpravo družinskih doklad. Ti delavci delajo večinoma v akordu in so že dosedaj zaslužili 30 do 40% čez zahtevano temeljno plačo. Slično razmerje je tudi pri drugih skupinah.

Tendenco cele spomenice je, da se plača le delavčevu delu, ter da se v to plačo vračunajo vsakovrstne doklade, kar bo imelo za obe strani dobre posledice. Zahteva po zapuščenem sistemu je v praksi že itak izvedena, gre predvsem za to, da se upostavi delavno disciplino brez po-

litjskega sistema, ki je rodil do sedaj mnogo škode za obe stranki.

Mojster, delovodja ali predelavec v tovarni naj bo strokovnjak in ne priganjač. Inteligentni delavec ve sam, da je njegova moralna dolžnost, delati, za dobro delo pa sme seveda zahtevati tudi pošteno plačilo.

Ostale točke v spomenici so iz hitijskega sistema, ki je rodil do sedaj mnogo škode za obe stranki.

Na prvi pogled je torej razvidno, da v spomenici ni nikjer nobene nepotrebne ostrine, ter da so delavci računali s težkočami, katere mora industrija še le preboleli.

Vodstvo Strojnih tovarov in livaren je enkrat izrazilo boj s kovinarsko organizacijo. Takratna stavka delavstva ni prinesla bogve kakšnega izboljšanja, vendar so pa imele tovarne v tem boju neprimerno večjo škodo kot organizacija. Ljudi, ki so zadnjič inscenirali tisti nepotrební boj, bi pač ne smeli pustiti k sedanjim pogajanjem. Vodja obrata, ki ne zna ceniti miren sporazum s svojim delavstvom in, ki nazadnjaško sovraži delavsko organizacijo, se v modernjših časih ne bo povsod na višek. Za to opozarjamo vodstvo tovarne že naprej, da pošlje k pogajanjem ljudi, ki bodo za skupne težave imeli vsaj toliko smisla, kot ga je pokazalo delavstvo. Če bodo imeli oblačene rokavice, delavci svojih ne bodo slekli.

Politične vesti.

+ Kraljevi namestnik dr. Metličič je dospel v Split, da prevzame posle od dalmatinske deželne vlade.

+ Občinske volitve v Bosni in Hercegovini se bodo vršile letos meseca septembra. Izvedli jih bodo po srbskem zakonu o občinah.

+ Predpriprave za trgovinsko pogodbo s Francosko izvršujejo v Beogradu. Načelnik ministrstva trgovine, dr. Milan Radosavljević, je po-
verjen z vodstvom teh poslov.

+ Albanski problem. »Slovenec« se v svojem članku pod gornjim naslovom zavzema radi zadnjih dogodkov v Albaniji, da se skliče konferenca balkanskih državnikov, da se albansko vprašanje odkrito pretrese, in da ne bo tako zopet prišlo do povoda, da se na Balkanu zaneti nov usodni požar krvotilca. Zahteva po taki konferenci je v resnici umestna.

+ Okrog 700 fašistov je nameravalo napasti komuniste v Sarzanu. Tam pa so naleteli na karabinersko četo, pred katero so se razklopili v okoliške vasi. Prišli so v roke komunistom, ki so jih 25 postreljali, mnogo pa ranili.

+ Koroški deželni zbor je izvolil deželno vlado, ki ji predseduje poslanec s. Florijan Groeger. Prvi namestnik (znani Schumy) je član nemške svobodomselne deželnozbornske zveze, drugi pa klerikalec. Trije deželni svetniki so socijalni demokrati, dva pa svobodomselna zvezarja.

+ Kongres bolgarskih socijalistov se je vršil 15. t. m. v Sofiji.

(Socijaliste nazivajo v Bolgariji s »široki«, komuniste pa s »tesni«.) Socijalisti postajajo v Bolgariji čim dalje močnejša skupina, dočim se komunistična stranka vidno krha. Kongres je sprejel soglasno resolucijo, ki obsoja komuniste, se zavzema za svetovni mir med narodi, predvsem še za mir med balkanskimi narodi. Kongres je poslal tudi apel jugoslovanskim in rumunskim socijalistom za ustvarjanje »Zveze balkanskih socijalistov«, katere cilj naj bi bil »balkanska federativna socijalistična republika«.

+ Spoštovala, pa kako! Čičerin je poslal Angliji, Franciji, Zedinjenim državam, Kitajski in Japonski posebno noto, kjer razkida stališče Rusije do razorožitvene konference, h kateri Rusija ni bila povabljena, dasi je na tem interesirana kot država, ki leži ob morju. Ruska vlada smatra razorožitev kot naravni rezultat politike, ki jo je zasledovala ona sama, toda nič manj ne bo spoštovala sklepov, ki jih izreče konferenca brez njene udeležbe.

Dnevna kronika.

O atentatu na ministra Draškovića piše vse časopise v ogorčenem tonu. Specijalita pa je pri tem »Slov. Narod«, ki hoče na prav neoriginalen način v svojem včerajšnjem uvodniku posnemati Krsta Clevarića s tem, da je zapisal besede: Stojanoviči umirajo, Draškovići padajo, ostajajo pa Radići, Kovačevići, Čopići, Gosarji, Korošci... »Slov. Narod« bi najraje imel, da bi se nasprotna stranke začele med seboj po mesarsko pobijati in druga proti drugi aranžirati atentate! Komuniste pa kar postreljati... — No, da, »Narod« se zna pač tudi — razjeziti, če je treba, prav po »komunistično«.

Podržavljenje mariborskega gledališča. V Beogradu je pri prosvetnem ministrstvu interveniral g. Anton Ivanović — Meeger iz Maribora zaradi podržavljenja mariborskega gledališča. Minister je izjavil, da bo mariborsko gledališče že s prihodnjo sezono prešlo v državno upravo. Istočasno bo imenovala država posebno vodstvo ter tudi znatno zvišala dosedanje subvencije.

Natečaj za uradniška mesta in mestu pomožnega osebja pri inspekciji dela. Za obrazovanje in popolnitev obstoječih inspekcij dela (obrtnih nadzorništev) po krajinih: za Srbijo, za Vojvodino, za Hrvatsko in Slavonijo, za Bosno in Hercegovino, za Dalmacijo in Črno goro ter za Slovenijo se potrebuje večje število uradnikov in pomožnega osebja. Za Slovenijo se potrebuje en komar inspekcije dela in 4 asistenti inspekcije dela. Za asistente (v činu pisarjev ministrstva) se smejo imenovati inteligentni delavci, ki imajo dolgoletno prakso (profesionalno) v industrijskih podjetjih in ki so dovršili vsaj nižjo strokovno šolo. Pravilno opremljene prošnje z dokazi o kvalifikaciji je vložiti do 30. julija t. l. in sicer kompetentno za Slovenijo pri poverjeništvu za socialno skrbstvo v Ljubljani. Natanejši podatki so bili objavljeni v št. 78, 79 in 80 Uradnega lista, letnik 1921, na kar se izrečno opozarja.

Zakonski načrt o uradnikih. Uradniške organizacije v Beogradu so pričele proučevati zakonski načrt o uradnikih, ki ga je sestavila posebna komisija. Uprava zveze državnih uradnikov je pozvala vse svoje organizacije, naj ga dobro prouče in predlože svoje pripombe. Uprava bo stopila v stik tudi z državno komisijo, ki je določena, da pod vodstvom ministra pravde izdelava poseben zakon o uradnikih. Načrt bo izročen v avgustu ali septembru zakonodajnemu odboru.

Toča je prošli teden popolnoma uničila vinograde v Rošpahu nad Mariborom. Škoda je veličanska in ljudstva je čisto obupano.

Uredba o stanovanjih in najemih ter pravilnik za njeno izvrševanje. V Ljubljani 1921. Založila Tiskovna zadruga. Cena 6 kron, po pošti 1 K več, če se denar naprej pošlje. Povzettejane stane veliko več. Zgoraj omenjena naredba, ki je sedaj v natisu do-

stopna najširšim slojem, je za vsakogar tako važna, da ne sme biti ne gospodarja in ne najemnika, ki bi si je ne omislil. Naročil se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Radiobrojavo poštoja osnujejo z dovoljenjem belgajske vlade v Osljeku.

Avtomobilska nesreča. V kopališču Bačevica pri Splitu je avtomobil zavozil med otroke in povozil izletno dekle, ki je bilo takoj mrtvo.

Huda vročina. Vsled hude vročine se je v Mariboru onesvoščeno zgrudila na tla sredi ulice 16letna Dobriča Ostojičeva. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Slovenska dihaška zadruga v Pragi in Brnu. Člane obeh združenj obveščamo, da naj počakajo glede vlaganja prošnje za stipendije do nadaljnjega obvestila v časopisih. Oni, ki nameravajo v prihodnjem letu prirediti oz. nadaljevati studij v Pragi ali Brnu, naj se javijo ipak najkasneje do 5. avgusta t. l. pismeno pri poštinskem odboru in sicer za S. D. Z. v Pragi pri tov. cand. ing. Hinku Petriču, Ljubljana, Gosposvetska c. 16—II, in za S. D. Z. v Brnu pri tov. cand. ing. Albertu Struni, Ljubljana, Linhartova ulica 5. Poštinski odbor S. D. Z. v Pragi in Brnu.

Posredovanje služb pravnim nameščencem v Zagrebu posreduje »Urad za posredovanje rada privatnim nameščenim«, Zagreb, Merkurov Dom, Trg 29. listopada 1918, soba št. 3/1. (Berza rada.) — Slovenecem, ki bi si v Zagrebu iskali službe, priporočamo poprej skrb za stanovanje.

Koncert. Danes in vsak večer ob vsakem vremenu na najlepšem in največjem restavracijskem prostoru, na terasi hotela in kavarne »Bellevue« koncert prvovrstnega umetniškega kvarteta s solo harfo, in petje ruske umetnice gđ. Larise Vasiljeve. Začetek od pol 19. ure do 23. ure. Ob nedeljah in praznikih od 16. ure dalje. Vstop prost. Dobra potrežba, pristna vina, vedno sveže mrzlo pivo, priznana najboljša vina v steklenicah mariborske »Gradske kletke«.

Vedno gorka in mrzla jedila v izbiri. Cene primerne. Za obilen obisk se pripora Mirko Tratnik, restavratorec.

Kam v nedeljo 24. julija, se vprašujejo Ljubljancani, mladi in stari. Vsem odgovorjamo: Na Vrhniko, na veliko vrtno veselico gasilnega društva Vlak vozil ob 1. uri 18 minut popoldne, iz Vrhnike nazaj zvečer ob 11. uri posebni vlak, za katerega se izdajajo posebni vozni listki na Vrhniko. Oblina zabava! Opozorjamo na plakate v Ljubljani in okolici. Vstopnina za osebo 10 kron, za gasilce v kroju 4 K.

Južna železnica potrebuje v delavnici v Mariboru izkušnega električarja, izkušenega v montiranju in popravljanju vsakovrstnih elektromotorjev, električnih napeljavah vseh vrst in verziranega v varnostnih predpisih. Nastop službe takoj. Prejemnik bi se mu določil v okvirju »Pravilnika« ali pa po pogodbi. Zadevne prošnje je predložiti obratnemu ravnateljstvu južne železnice v Ljubljani najkasneje do 31. julija t. l.

Davčne komisije. Začasni zakon o proračunskih dvanajstih dnevih 27. junija 1921, Službene Novine 154, ustreza že po novno izraženi želji davčnih zavezancev, da se vspostavijo cenilne komisije za dohodnino in priredbene komisije za pridobitnino. Da se pospeši volilno postopanje so dosedajni predpisi, ki so bili proračunjeni za povsem druge razmere, kolikor mogoče poenostavljeni. Najvažnejši sta dve izpremembi: 1. da se uvede ustna volitev, namesto pismene; 2. da se v dohodninske komisije ne voli več po volilnih razredih, marveč v eni sami skupini. Interesirani krogi nekvarno morebitnim preuredbam v prihodnjih letih, ako bi se izkazale za potrebne, tem spremembam niso ugovarjali, samo da pridemo prej do komisije. Volilci se bodo opozorili na volitve, volilni dan, način in kraj volitev v Uradnem listu in po javnih razglasih po občinah. Posebne poročilnice in glasovnice se ne bodo razpošiljale. Volitve se bodo pa vršile na nedeljo in na sedežu vsakega davčnega urada in ne kakor do sedaj le na sedežu davčnih oblasti. Ako bi se volitev ne udeležili vsaj trije volilci, preide pravica izbrati polovico dohodninske komisije na poverjenstvo za notranje zadeve in pri pridobitninskih komisijah na trgovsko in obrtniško zbornico. Volitev v dohodninske komisije se bo na podstavi teh določil izvršila takoj, čim sestavijo davčna oblastva volilne imenike in poteče reklamacijski rok, tako da bodo priredile dohodnino za l. 1921. In prejšnja leta, v kolikor še ni odmerjena, zopet cenilne komisije.

Vsi udeleženci kolesarske dirke Ljubljana — Novo mesto, ki se vrši v nedeljo 24. t. m. imajo v soboto ob 1 uri popoldne sestanek v restavraciji Novi svet.

Kaj je z vnovčevalnico za živino.

Neki mesarji se bahaio, da so kupili od deželne vlade Vnovčevalnico z vsemi stavbami in napravami na Zelenem hribu. Kaj je resnice na tem? Svoičas se je poročalo, da ima deželna vlada namen upoštevati želje novega občinskega sveta glede Vnovčevalnice. Ni treba znova povdarjati, kake važnosti bi mogla postati Vnovčevalnica za aprovizacijo ljubljanskega prebivalstva. Vsekakor je dolžnost deželne vlade, da glede Vnovčevalnice ničesar ne ukrene, dokler nima novi občinski svet prilike, da zavzame v tej stvari svojo stališče. Prvo pa je, da se vlada enkrat jasno izjavi, kaj je resnice na govorici, da je že prodala Vnovčevalnico mesarjem. Zdi se, da se javnosti nekaj prikriva. Vlada naj torej zadevo pojasni, ker bomo sicer mislili, da se gre za kravjo kupčijo.

Po svetu.

— Češkoslovaško naučno ministrstvo je odobrilo načrt za ustanovitev navinarške šole, ki se otvori še letos na pravoslovni fakulteti Karlovega vseučilišča v Pragi.

— Prvi dreadnot »Dreadnought«, ki je dal bojni ladjam te vrste ime, so praktični Angleži prodali kot staro železo za 44.000 funtov. Svoj čas pa so zanj izdali nič manj kot polmilion funtov, da se je zgradil.

— Obsodbe komunistov na Madžarskem. V Budimpešti so obsodili morilce bivšega predsednika madžarskega parlamenta Navaya: Kugija na smrt, sokrivce pa na 15 do 5 let ječe. Osem obtožencev so oprostil.

— Velika eksplozija. V mestu Bodio (kanton Tossin v Švici) se je dozdila stranska eksplozija. Vila inženerja in tvornica za karbid Day sta popolnoma razrušeni. Električna in bližnji je močno poškodovana. Dosele so izkopali izpod razvalin tvornice 20 mrtvih in 100 ranjenih. Požarnim brambam se še ni posrečilo, da bi pogasile ogenj.

— Zenski notarij v Belgiji. Belgijski parlament je sprejel zakon, glasom katerega morejo tudi ženski doktorji postati notariji oziroma notarke.

pogojem, da bo pozneje po potrebi služila pri njeni hčeri edinki. Ko se je ta poročila z nekim častnikom, jo je prevzela od matere. Gospa je občevala z njo skoro sestriško in tudi sicer se ji ni godilo slabo. Prepotovala je z gospodo vso Italijo, pa tudi v Avstriji je že bila. V Nemčiji in na Francoskem. Klub temu se ni bila nikdar srečna, ker jo je mučila zavest, da mora živeti od tuje milosti.

Ob takih pomenkih sva se popolnoma spoznala in sva porabila vsak najkrajši hip za srečanje. Ker nisva imela dovolj prilike, da bi se razgovorila, sva si mestoma pomagala z listi, ki sva jih brezumno nastavljal drug drugemu na določenih mestih. Zdal sem bil na višku svoje sreče. Klara je verjela vame kakor angel v boga, in oba sva nestrno čakala ure, ko se poleže vojna vihra in nama vzraste možnost svobodnega življenja... (Koniec, prihi.)

LISTEK.

IVAN ALBREHT:

Slika v minijaturi.

(Dalje.)

— Kaj te bo sram! je začel nato. Saj smo vsi ljudje, le za menih ne smo rojeni vsi.

Tedaj sem vzdrltel ob misli, da ljud morda slutijo, kaj čutim in sanjam o Klari, on pa je pravil vedno tiše:

— Posodim ti svojo obleko in propustnico, pa greš lahko v mesto in se razvedriš.

Povedal mi je natanko, kod naj hodim kam naj krenem in kakšne so cene. Naštevati pa mi je — blodne hiše!

Vidite, gospod, ako bi bilo ono, kar sem občutil ob prvem srečanju s Klaro, samo krik moške nature, tedaj bi bil gotovo sprejel prijaz-

nost, ki mi jo je ponujal Antonio Belforte. Tako pa sem komaj zadrževal krik studa, ki je hotel na dan.

— Nocoj ne! sem dejal mukoma. Hvala lepa, gospod Belforte! Deset lir vam dam pri prvi priliki in zelo sem vam hvaležen za zaupanje in prilaznost, a nocoj mi res ni do tega, ker se ne počutim posebno dobro.

Da bi podkrepil svojo trditve, sem se silil ti kašlju in sem začel tožiti o bolečinah v prsih.

— Kakor hočeš! je menil ljud z zmagovalnim zasmehom in je odšel na svoje ležišče v sprednjo sobo.

VI.

Dan se je že nagibal proti večeru in Klara je bila brez otrok. Stal sem na vrhu, ob poti med dvema cipresama, in ko je prišla mimo, je vzkliznila:

— Joj, kako ste me ostražili!

— Nisem hotel, gospodična, ka-

ko naj bi vam hotel kaj hudega?!

— Zakaj ne?

— Ker ste vi.

— In?

Zdajci je zakipelo v meni. Glas mi je postal jecljajoč in po glavi mi je brnelo. Da nisem razločil niti sam svoje besede. Ko sem obmolnil, je stala Klara še vedno na istem mestu. Ozrla se je okrog sebe in je vprašala, kakor da je preslišala moje besede:

— Znete nemški?

— Znam.

Nato je malce pomolčala in je nadaljevala spet v italijanski:

— Saj se še vidiva.

Stopila je k meni in mi je segla v roko ter je ponovila pozdrav v nemščini z italijanskim naglasom:

— Auf Wiedersehen!

— Na svidenje!

Komaj je izginila, je stopil k meni ljud in se mi je zakremžil prav pod nos:

Telegrami.

POOSTRENE ODREDBE?

Ljubljana, 23. julija. Današnji in včerajšnji listi poročajo, da namestnik vlada sklicati izredno sejo narodne skupščine, na kateri naj se poostre odredbe proti komunistom in drugim opozicijskim strankam. Med drugim poročajo tudi, da je bil pripravljen atentat na ministra Pribečeviča. Vlada pa sklene vse šele po Draškovičevem pogrebu. Ta poročila nam sicer ne povedo nič drugega kakor, da vlada hoče pobijati terorizem s skrajnim terorizmom, kar pa ne more ublažiti razpoloženja. Mi obojamo atentate, to smo že povedali nešteto krat ter smo na drugi strani mnenja, da more umiriti prinesiti le svoboda državljanov in racionalnejša gospodarska in socialna politika.

K ATENTATU NA MINISTRA DRAŠKOVIČA.

LDU Sarajevo, 21. jul. Vest o atentatu na bivšega ministra Draškoviča je napravila na sarajevsko javnost velik vtis. Sokrivec atentata Čeljaković je doma iz Bieline in je sin uglednih in bogatih staršev. Končal je trgovsko akademijo v Sarajevu.

LDU Beograd, 21. jul. Danes med 18. in 19. uro zvečer je bila seja ministrskega sveta, na kateri se je sklenilo, da se prepelje truplo bivšega ministra Draškoviča na državne stroške in z vojaškimi častmi v prestolnico. Truplo prepeljejo že jutri v Beograd. Minister dr. Kukovec in štirje demokrati poslanci so odpoštovali v Zagreb, da sprejmo truplo v Beograd. Pogreb bo v soboto. Poleg zastopnikov oblasti se udeležijo pogroba tudi zastopniki tujih držav.

LDU Zagreb, 22. julija. Preiskava povodom atentata na bivšega ministra Draškoviča je dokazala, da je bil pripravljen atentat tudi na ministra za notranje posle Svetozarja Pribečeviča. V interesu nadaljnje tajne preiskave se začasno ne morejo objaviti natančnejši podatki.

URADNO.

Beograd, 22. julija. Ministrstvo za finance je doznalo, da se razširjajo glasovi o nameravani prepovedi izvoza živil. Ministrstvo za finance izjavlja, da so vsi taki glasovi popolnoma izmišljeni in neosnovani, ker se ne misli niti na prepoved izvoza, niti na povišanje izvoznih postavk. Razširjanje takih glasov se vrši z očividno tendenco špekulativnosti, ki jo je treba energično pobijati.

NOV KORLETOV IZPREHOD?

Pariz, 22. julija. Londonski »Daily News« priobčuje vesti, glasom katerih bivši cesar Karel zapusti Svico, da se napoti na Madžarsko.

KAKO SODIJO OPTIMISTI.

LDU Atene, 22. jul. Vojni poročevalci listov javljajo o grškem prodiranju, da je osvojeni plen ogromen. Obsega med drugim kakih 180

topov vseli kalibrov. V vojaških krogih menijo, da je vojna dejansko končana. V Beikisu ob Bosporu se je izkrcalo 400 grških mornarjev. Kralj je včeraj odpotoval iz Smirne v Eski Šenir. — Skoro bi rekli, da so Angorci Grkom najlepše še prihranili. Grški frontni komunikacijski topovi nima namreč niti besedice. Atenska »Politica« pa srmežljivo priznava, da so vesti o padcu Kutahije »prezgodnje«.

POGAJANJA ZA SPORAZUM S FAŠISTI V ITALIJI.

LDU Rim, 22. julija. Delavska konferenca je sporazumno s socialističnim klubom in z vodstvom socialistične stranke sklenila, udeležiti se pogajanj ministrskega predsednika Bonomija v svrhu vzpostavitve miru s fašisti. Narodni svet fašistov se je s 23 proti 3 glasovom izrekel za nadaljevanje pogajanj. Upati je, da se bo v petek dosegel sporazum.

ITALIJA ZAHTEVA KOMPROMIS V ŠLEZKEM VPRAŠANJU.

LDU Rim, 22. julija. »Tribuna« ugotavlja, da se Italija ni pridružila koraku Francije v Berlinu, marveč da hoče nastopiti samostojno in za premostitev angleško-francoskega nasprotja predlagati kompromis, namreč sklicanje vrhovnega sveta dne 28. t. m., dočim naj bi izvedenci pripravljali predloge za Gornjo Šlezijo.

NEMČIJA DOBI ŽITO.

LDU New York, 22. julija. Bančni sindikat je dovolil kredit devetih milijonov dolarjev za prevoz žita v Nemčijo. Kakor se čuje, ima kredit trimesečni rok.

RUSIJA NE MOBILIZIRA.

Pariz, 21. julija. Vodja ruske trgovinske misije v Parizu dementira vesti, češ, da Rusija mobilizira. V resnici je demobilizacija v polnem teku. Istotako dementira vesti, po katerih je baje pričakovati v Rusiji kmetijske vstaje.

V MEHIKI GORE PETROLEJSKI VRELCI.

LDU London, 21. julija. Iz Mehike poročajo, da se nahajajo velikanski petrolejski vrelci v Amatlanu in plamenih. Vrtalni stolpi se rušijo. Delavci beže. Vsi napor, požar pogasiti, so zaman. Škoda sedaj še ne moremo oceniti.

POGAJANJA ZA IRSKO AVTONOMIJO.

LDU London, 21. julija. Današnji razgovor Lloyd Georgea z De Valero je trajal skoro eno uro. Kakor se govori, sta razpravljala o tehle točkah: 1. Homerule za Južno Irsko po vzorcu angleških dominijonov; 2. gotovost glede Ulstra; 3. važna finančna vprašanja glede ureditve severne in južno-irske republike.

Organizacijski vestnik.

Iz stranke.

Ježica pri Ljubljani. Krajevna organizacija v Ježici vabi vse člane na sestanek, ki se bo vršil v nedeljo dne 24. t. m. ob 15. uri pri sodrugu Francu Kunstelju v Stožicah števil. 59. Med drugim bomo volili tudi delegata za strankin zbor. — Odbor.

Iz strok. organizacije.

Podružnica čevlarskih pomočnikov v Ljubljani je imela dne 17. t. m. svoj ustanovni občni zbor. Dobro obiskanemu zborovanju je med drugim poročal tudi sodrug Krocer iz Maribora, ki je poudarjal važnost, da se delavstvo zaveda svojih nalog. Le združeni potom strokovne organizacije si moremo ohraniti svoje interese in izvajati delavske pravice. Zato vsi do zadnjega v strokovno organizacijo! — V odbor so bili nato izvoljeni sledeči člani: Predsednik: Andrej V.; namestnik: Križaj Franc; blaginjak: Matko Vovoda; namestnik: Mencej Ivan; zapisnikar: Franc Kutnjak; preglednik: Klaužar Ivan, Kosem Andrej. — Novi predsednik je ob zaključku zborovanja pozival odbornike in zaupnike ter posamezne člane, da naj gredo na vztrajno in duševno delo, da se razširi naša organizacija. Le z močno organizacijo se more voditi uspešen boj zoper izkoriščevalce delavstva. — Zborovanje je zelo lepo uspelo. Pozivljamo vse člane in v to stroko spadajoče tova-

riše, da se v čim večjem številu pridružijo k organizaciji. — Novi odbor čevlarske pomočniške organizacije.

Kulturni vestnik.

Dr. Teodor Bartošek: »Moderna družba in cerkev« izdal konzorcij »Prosvetne knjižnice«. Cena broš. knjigi 12 K, po pošti 1 K več. Naroča se pri upravi lista »Vidov dan«, Narodni dom I.

»Sport« štov. 30 je izšla s sledečo vsebino: Dempsey Carpenter, Konjske dirke v St. Jerneju, Mariborsko pismo, Sportni teden 1921, 10 letnica S. K. Ilirije, Plavalna tekma na Ljubljani, Lahkotetični miting v Celju; Josip Goričar. Razen tega prinaša list tudi krasne slike. — Priporočamo.

Šport.

Češka kočja (1600 m) pod Grintovcem je otvorena in oskrbovana. Opozarjamo pa turiste, da odločno odsvetujemo dohod v Češko kočjo čez Zrelo, ker je ta pot letos zopet razdrta in nevarna. Ko bo pot, ki se je ravno v zadnjem času močno pokvarila, popravljena, priobčimo to v časopisih.

Gospodarstvo.

— Finančno ministrstvo izdeluje načrt reorganizacije carinske službe in revizijo carinskega stopanja.

— Ameriška trgovinska bilanca izkazuje za to davčno leto nad 2800 milijonov dolarjev prebitka izvoza nad uvozom.

— Dohodki od trošarine inolkov. Meseca junija 1921 znašajo dohodki od pristabin inolkov v celi državi 13.470.235 dinarjev, to je za 8.644.228 dinarjev več nego junija lani. Dohodki trošarine znašajo v

juniju 1921 18.505.366 dinarjev, to je za 7 milijonov 207.262 dinarjev več, nego junija lanskega leta. — V proračunskem letu 1920 1921 (od 1. junija 1920 do 31. maja 1921 so dohodki iz državne trošarine, pristojbin in taks znašali skupno 349.367.267.41 D. in sicer so dale: Srbija in Črna gora 219 milijonov 775.400.24 kron, Hrvaška in Slavonija 468.393.378.20 K, Dalmacija 72.920.710.44 Slovenija 179.664.178.44, Bosna in Hercegovina 109.747.389.16 K, Vojvodina pa 346 milijonov 968.013.16 K.

— Koliko plačujejo posamezne pokrajine naše države davkov. »Slovenski Narod« poroča: »Po službenih podatkih Direkcije neposrednih poreza so plačali davka

I. Od 1. januarja do 31. decembra 1919:

Hrvaška in Slavonija	19.442.375.73
Bosna in Hercegovina	16.655.820.00
Slovenija	17.735.158.50
Vojvodina	10.642.248.41
Dalmacija	1.151.026.32
skupaj dinarjev	65.626.628.95

Srbija in Črna gora sta dali od 1. januarja 1919. do 31. maja 1920. leta 21 milijonov 314.108.65 dinarjev.

II. V 1920. letu:

Hrvaška in Slavonija	36.698.259.32
Bosna in Hercegovina	32.806.935.25
Slovenija	19.814.436.63
Vojvodina	30.389.288.59
Dalmacija	2.542.749.39
skupaj	122.251.669.18

III. V 1921. letu do 1. junija:

Hrvaška in Slavonija	38.657.166.68
Bosna in Hercegovina	14.064.378.50
Slovenija	32.094.536.63
Vojvodina	29.834.883.43
Dalmacija	1.556.773.55
skupaj dinarjev	116.207.378.79

Srbija in Črna gora sta dali v istem času 89.185.356.27 dinarjev.

IV. Od osvobodjenja do 1. junija 1921 leta:

Hrvaška in Slavonija	94.797.801.73
Bosna in Hercegovina	63.527.133.75
Vojvodina	70.866.420.43
Dalmacija	5.250.549.26
Slovenija	69.644.131.76
Srbija in Črna gora	110.499.464.92

— Veliki semenj v Ljubljani od 3. do 12. septembra 1921. Radi stavke mizarjskih delavcev so se gradbena dela za Ljubljanski veliki semenj zavlekla v toliko, da ni sigurno, ali bi mogla biti gotova do prvotno določenega časa. Zaradi te zapreke, je glavni odbor preložil semenj na čas od 3. do 12. septembra 1921. S preložitvijo je ustrezno mnogobrojnim željam tako iz krogov razstaviteljev, kakor kupujočega občinstva, da naj se semenj preloži na klimatečno ugodnejši čas v septembru. Radi podaljšanja roka bo tudi omogočeno postaviti one zgradbe in paviljone, ki bi se sicer letos radi prekratkega časa ne mogli postaviti. Veliki semenj radi tega le pridobi in obeta postati sijajna prireditelja. K razstavi je priložilo svoje izdelke jako veliko število industrijskih in obrtnih podjetij vseh v naši državi zastopanih strok, ki bodo na semenu razdeljene v posamezne skupine, oziroma oddelke. Blago, ki se ne izdeluje v naši državi, bo razstavljeno v bogati izbiri v trgovinskem oddelku, kjer izločijo trgovci - grosisti in jugoslovanski zastopniki inozemskih trgov. Kupcem bo torej dana dobra in lahka prilika, kriti svoje potrebščine po ugodnih cenah. — Poskrbljeno bo poleg vsega za številne zabavne prireditve, da se tako bivanje v našem mestu naredi čim prijetnejše vsem posetnikom emnija. Seveda morejo posetniki semnja združiti svoj obisk v Ljubljani z udobnim in neutrudljivim ter z malimi stroški združenimi izleti v krasne planinske posetnike semnja. Seveda morejo posetniki našli koristno najlepše združeno s prijetnim. Legitimacije za poset velikega semnja se začne v kratkem prodajati po zastopnikih Ljubljanskega velikega semnja v vseh večjih mestih naše države. Legitimacije upravičujejo za polovično vozno na vseh železnih naših držav. Ob nakupu legitimacij se bodo sprejemala tudi naročila na stanovanja ter se bodo pravočasnim naročnikom stanovanja zagotovila.

— Poljedelska gospodarstva kriza na Primorskem. Tržaška »Edinost« poroča o nevarni gospodarski krizi, ki preti primorskemu poljedelstvu, priddvem vinorej. Danes točilo po vsem Primorskem 80 odstotkov italijanskega vina, domače vinogradništvo pa propada. Izsljevanje iz Primorske bo posledica te krize.

— Zamenjava perperjev. Komisija finančnega ministrstva, ki se peča z zamenjavo perperjev, je ugotovila, da je treba zamenjati nad 11 milijonov perperjev. Perperji se zamenjajo po določeni relaciji v najkrajšem času.

Udeležite se delavskega shoda

ki se vrši jutri dopoldne ob 9. uri v »Mestnem domu«. Na shodu se poda poročilo o meznem boju mizarjev v Ljubljani. Boj je načelen, torej važen shod za vse delavstvo.

Invalidski vestnik.

Invalidi! Nemška invalidna centralna organizacija v Berlinu šteje danes nič manj kakor 7000 podružnic in 80000 članov. Ta enotna organizacija ima v državi velik vpliv ter pomaga v vsakem oziru na vseh javnih in oblastnih mestih, da odpomore vojnim žrtvam. Sedaj se velika organizacija bavi z osnovanjem internacionalne, v kateri bi naj bile vse invalidske organizacije vseh v vojni prizadetih držav združene. Krožnice so se že pred meseci razpošile na vse invalidske organizacije vseh držav. Tudi jugoslovanska organizacija je dobila tako. Okrožnica iztiče potrebo za mednarodno konferenco vojnih invalidov, ki bi se naj vršila to leto v vici. Kakor je razvidno iz okrožnice, je idealno delo nemških sotrpilov našlelo na odpor italijanskih invalidov včlanjenih v »Ligi«, katere plava v politični vodi. Ravno tako jugoslovanski invalidi večjim delom spe. V enem delu države se lepo razvija invalidska organizacija, v nekkih delih države pa se je usidral strup političnih močtev in škoduje zdravi konsolidaciji združenja vojnih žrtv v eno borbeno fronto. Pogledamo v Srbijo, Hrvaško, Bosno in Hercegovino, Slovenijo, povsod najdemo drugi smisel propagande in organizatoričnega dela. Slovenske vojne žrtve so daleko ostale v zadledju napram invalidom Hrvaške in Srbije, ker so na Slovenskem prepežene politični fraz in obljub. Žrtv same se ne zavedajo, da je mogoča pomoč edino-le v enotnih stanovskih organizacijah. Naša prva skrb naj bi bila, da osiguramo eksistenčni položaj sebe in svoje družine. Zakaj naj bi se po neumnem politično sovražnih? Ako jugoslovanski invalidi mislijo brez centralne invalidske stanovske organizacije pridobiti pravice in zaščito od strani države, oblasti, javnosti itd. se motijo, ker more edinole stanovska enotna organizacija biti v dnevnem stiku z oblastmi in z javnostjo. V Sloveniji je invalidska organizacija razdrapana. Zakaj? Javnosti v resnici o tej organizaciji le malo ve. Denarja ima naloženega za invalidni časopis že več kakor tričetrdeset let, izdaja lista pa še ni nič. S centralnim odborom so člani, kakor se nam poroča, skrajno nezadovoljni. Že volitev na običnem zboru je bila slaba. Danes članstvo občuti to na svoji lasni koži, ker jim je vsaka opozicija prepovedana, samo da se centrala ne porušil! Odbor celo grozi, da bo potom oblasti razbil vsako podružnico, ki bi se postavila v opozicijo proti današnjemu režimu centrala. Članstvo se pa zaveda, da je samo ono skupen gospodar! društva! Treba bo narediti red, ter pri bodočem običnem zboru obračunati. Hočemo takoj stikov s sotrpilni kot enotna nepolitična organizacija v vsej naši državi in tudi stikov z inozemskimi sotrpilni!

Dapis iz Celja. V Novi Dobi števil. 79 je priobčilo neki G. Koštomaj članek glede gradbe invalidskega doma v Celju, ki bo de kmalu dokončan. Članek nudi razne nasvete glede razpisu služb raznih mojstrov, zahteva javni razpis, ter strokovno sposobnost. Predlaga tudi upostavitve upravnega odbora sestavljenega iz upravitelja, mojstrov, učencev, delavcev, ter zastopnika invalidske organizacije in mestnega sveta. Zahteva strogi (najbrže vojaški) hišni red, pobija protekcijo in korupcijo, ki jo je baje on doživel v Nemški Avstriji. V celoti je iz članka razvidno, da se ta gospod edino le za sebe poteguje in sebe z nasveti povečuje. Ni naša navada, da bi se spuščali v polemiko z ljudmi, ki skušajo pod firmo invalidov pridobiti si javnih zaslug. V interesu slovenskih invalidov pa moramo izjaviti to-le: G. Koštomaj ni imel nikdar namen ubogim invalidom pomagati, temveč le sam sebe povlašiti. Leta 1919. si je pustil plačati veliko denarja iz organizacije. On je organizaciji vedno nasprotoval, ter ustvarjal separatizem. On je kriv, da je invalidska organizacija danes v rokah buržoazije, ki za invalide nima dovolj smisla. G. Koštomaj je dobil od invalidov nezaupečno in je bil izključen. On je bil JDS-ar, ker pa mu to ni prineslo nobenega stočka, je postal NSS-ar, in omogočil pakt z demokrati pri volitvi župana oziroma podžupana celjskega. Ker on nima pri invalidih nobenega zaupanja, se približuje zopet »Novi Dobi« z raznimi nasveti, da bi si pridobil sedež v upravne odboru invalidskega doma v Celju kot občinski svetnik. Slovenski invalidi ne maramo nobenih nasvetov od novepečenih cicibambur, zlasti ne od onih, ki so bili nacionalni nemški »turnerje«. »Novi Dobi« častitamo!

Dopisi.

Vrhnika. Alfred del Fabro, ravnatelj tovarne konzerv na Vrhniki, bivši c. in kr. generalštabni podpolkovnik, je gotovo v delavskih slojih eden najbolj nepopularnih in neprijetnih ravnateljev, kar jih je sploh v Jugoslaviji. Kako skrbi za svoje delavstvo, samo en primer. Dne 1. julija je prišla na Vrhniko ogledovalna komisija, da se prepriča, če odgovarjajo prostori v tovarni konzervi modernim zahtevam. Za tovarno, tik ob Ljubljani, je tovarna sezidala nekako barako za delavstvo. Ravnatelj Alfred del Fabro se je gotovo bal, da ne bi komisija bila zadovoljna s temi delavskimi

stanovanji, ter so gotovo po njegovem naročilu izpraznili barake, odnesli postelje in druge stvari od delavcev nenadoma v nek kot pri barijeri, ter vse tam poskrili. V prazno barako so pa nanosili mize in klopč ter so komisiji izjavili, da je to obednica... Tako vodi celo komisijo Alfred del Fabro za nos, na kar do tistih gospode posebno opozarjamo. Seveda se je še isti večer »obednica« izpremenila v »kasarno« (spalnico). Alfred del Fabro ni v Sloveniji popolnoma nepoznan. Tako je za časa vojne služboval v Kranjski gorji, kjer je kot častnik različne ljudi pretepal; po Vrhniki se širi govorica, da pridejo prizadeti prebivalci iz Kranjske gore v deputacijo na Vrhniko, da mu ostali dolg povrnejo. Ljubo bi nam bilo, da bi kdo iz Kranjske gore pojasnil delovanje takratnega c. in kr. častnika Alfreda del Fabra.

Trbovlje. Neukrotljiva bolezen se razširja neprenehoma med rudarji v kolonijah. Letos dne 5. februarja je bilo od strani zdravnikov sporazumno z rudniško stanovniško komisijo pregledovanje rudarskih stanovani. Vprašamo sedaj obe stranki, kaj da so že ukrenile v tej zadevi: kajti kakor se sliši in vidi, je vse utihnilo! Ni čudno, da je občinska bolnišnica zmiraj prenapolnjena raznih bolnikov, ki so oboleli na gržli, tifusu, kozah itd. Vseh teh boleznih kar ne zmanjka pri nas. Najbolj je prizadeta v tem »Nova kolonija« (Zabja vas). Iz nje je zmiraj kak rudar v bolnišnici ali pa tudi cele družine. Kaj je temu vzrok? Vzrok se lahko najde, če se kdo le zanima za rudarje! Toda danes se ne zanima zanje ne družba, ki jo bogatimo in si iz naših žuljev spravljamo dobiček v svoj žep, pa tudi ne vlada, čeprav bi bila vlada dolžna, da bi podpirala delavce, ki smo vendar vsi državljani, ne pa, da podpira tujerodce, ki iskoriščajo naravnost na krut način naše domače delavstvo. Vprašamo: Kaj namerava družba napraviti iz starih kleti? Ali je pripravljena narediti delavstvu nove kleti, da ne bo treba spravljati živeža v navadne stare smradljive in plesnive barake? Kaj je tudi z vodo? Dvoletni se že neopretrgoma dela in napravljajo se vodovodi, toda imamo še zmiraj isto nezdruvo vodo. Toraj! Ali je pripravljena družba ukreniti vse te stvari in da bo delavstvo v tej koloniji imelo dobro pitno vodo in zdravo shrambo za živež, da ne bo živinska gnojica tekla okoli barak in po cesti? Družbo na vse to resno opominjamo! — Prizadeti rudarji.

Laško. Tukajšnji novopečeni demokratični župan dr. Franjo Roš in nemškotarski pekovski mojster Fretze vodita boj proti organiziranemu delavstvu. Meseca julija 1920 je pri Fretzeju izbruhnila stavka pekovskih pomočnikov radi neupoštevanja naredb, vlade o prepovedi nočnega dela, in radi jako nizke plače (tedensko 80—100 K) pri naporu 10 do 16urnem delavnem času. Stavka je trpela 3 dni, ter se je končala le dogovorino z organizacijo potem, ko je g. Fretze sprejel vse točke zahtev. Plačal je tudi stavko, sprejel 6 mesečni generalni pardon, da ne bo nikogar odpustil radi stavke ali organizacije. Zastopniku organizacije je obljubil, da mu pošlje drugi dan prepis pogodbe. Komaj mesec dni po stavki pa je odpustil zaupnika, češ da primanjkuje dela, istočasno je pa dva nova pomočnika v delo sprejel! Osrednje društvo živilskih delavcev je potom g. drja. Srebrta vložilo tožbo za odškodnino. Fretze pa je potom drja. Roša začel nasprotovati. Skušala sta, da bi spor sploh zaspal, da bi sodišče na njega pozabilo in ga dalo od akta. Po vednem povpraševanju se je vršila obravnava po 9 mesecih v Laškem pred okrajnim kot obrtnim sodiščem. Fretze je že govoril pred obravnavo: »Rajši plačam odvetniku 10.000 K, kakor delavcu 5 ti-soč!« Fretze je skakal kakor norec cel dan, gospod župan in odvetnik pa je bil vesel, da ima čast zastopati g. Fretze... — Pekovski pomočniki.

Poslano.

Tukajšnjim JDS-arjem in SKS-arjem naznanja krajevna organizacija JSDS in KDZ v Brežicah, da je pripravljena dati jim željena pojasnila na javnem ljudskem shodu v Brežicah, koliko članov da ima organizacija, da ne bodete primorani, obračati se na centralno tainštvo v Ljubljano.

Ljudski shod se bo vršil 31. julija ali pa 8. avgusta t. l. Natančnejše razglasio na plakatih. Prav vladno vas prosimo, da se shoda polnoštevilno udeležite vsi JDS in SKS iz Brežic!

Brežice, 22. julija 1921.

Krajevna organizacija JSDS in KDZ.

Priporočila
se tvrdka
Večelina
garancija.

Josip Petelinc,

Ljubljana,

Sv. Petra
nasip št. 7,
Popravila
se sprejemajo.

edina tovarniška zaloga
sivinskih strojev v vseh opremljenih, material in izvršba pred-
voja, za rodbinsko in obrtno rabo ter vsi posamezni deli za vse si-
velelino garancija steme, igle, cije na drobno in debelo. Vselelino garancija!
Ugodni plačilni pogoji.

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO,
LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50, v lastnem poslopiu.
Brzojavni naslov: KREDIT LJUBLJANA. — Telefon št. 40 in 457.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih
papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti
vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v
tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Priporočila se objeljo za čisto slikarstvo
FILIP PRISTOU, LJUBLJANA
Aleksandrova cesta 1, Hotel Hralič.

Knjizek:
Filozofska historija
K 30.

Sjajni historički i ljubavni roman.
Upravo izašao. Naručiti si udmah kod
Češkojugoslavanske naklade
J. Herejk, Zagreb.

Svakovrstne razglednice
umjetničke, historičke i ljubavne
i. t. d. **PAPIR** svake vrsti uz
vrlo jeftine cijene nudi
Češkojugosl. knjižara J. Herejk, Zagreb.

Avg. Agnola
Ljubljana, Dunajska cesta 11

priporočila svojo zalogo
stekla, porcelana, zrcal, svetilk,
okviru in vseh v to stroko
spadajočih predmetov. Steklo za
okna vseh vrst vedno v zalogi.

DALMATIA
d. d. za tvorenje cementa Port-
land nudi s tem vsako množino
la dalmatinskega
Portlandcimenta

znane prvovrstne znamke „TITAN“
v vrečah à 50 kg po SHS K 178
franko južni kolodvor Ljubljana.
Glede vreč posebne olajšave.
Pri naročilu nad 10 vagonov po-
pust. Naročila sprejema in daje
pojasnila:

Komis. oddelek Jadranske banke
v Ljubljani.

Iščete se
pisarniški prostori.

Ponudbe s pogoji na upravo
„Napreja“ pod št. 24.

ŠTAMPILJE
GRAVEUR
ANT. ČERNE
LJUBLJANA
OVORNI TRG 1. franko

KAJO DELIC,
zlatar in draguljar
Ljubljana Milšerjeva ul. 4

priporočila svojo
zlatarsko in draguljarsko delavnica
za nova dela in popravila vsake
vrste, kakor tudi za pozlato-
vanje in posrebovanje.
V zalogi ima zlatnine in srebr-
nine, poročne prstane po vseh
uzorcih in merah, uhane i. t. d.
Kupuje tudi zlato in srebro ter
plačuje po najvišjih cenah, ali
pa izmenjava za novo blago.

Parna opekarna
na Viču

R. Smielowski, stavbenik, Ljubljana,
Rimska cesta št. 2.

Nudi se dobro žgana opeka
prvovrstne kakovosti po dnev-
nih cenah.

Vabilo
na
izredni občni zbor

Nakupovalne zadruge za konzumne in produktivne
zadruge in zavode, r. z. z. o. z. v Ljubljani,
ki se bo vršil
dne 8. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne v prostorih
Nakupovalne zadruge, Balkan, Dunajska cesta št. 93.

Dnevni red:
1. Sprememba pravil.
2. Volitev načelstva in nadzorstva.
3. Slučajnosti.
V Ljubljani, dne 21. julija 1921. Načelstvo.

Edina razprodaja vseh vrst specijalnega
MAVCA-GIPSA
za celo kraljevino SHS tvor-
nic: Stanz, Kindberg, Sem-
mering, Schottwien, Puch-
berg, Ausewiese etc. nudi
po najnižji ceni iz svojih zalog: Ljubljana, Osijek, Novi
Sad, Zemun **KOSTA NOVAKOVIĆ**, veletrgovina mavca,
Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Bakreni
kotli

za žganje v zalogi. Izdelujem
vse vrste po naročilu. Lastni
proizvod, prvovrstni material.
Sprejemam popravila vseh vrst.
Jamčim za vsako delo.

S. STRILIĆ, kotlar, ZAGREB,
Petrinjska 55.

Borzni posredovalec
Dragan Vučković

posreduje pri nakupu in
prodaji državnih in vred-
nostnih papirjev, zastavnice,
deviz in valut

Zagreb, Sv. Duh 19.
Telefon 6-69.
Brzojavi: Vučkov Zagreb.

COSULICH-LINE
(prej AUSTRO-AMERIKANA)

Trst-Amerika prevažala potnike v New-York redno
3 krat, v Južno-Ameriko po 1 krat
mesečno. — Pojasnila in prodaja vozniških listkov.
SIMON KMETEC, glavni zastopnik za Slovenijo
v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26.
Odplev brzoparnika **PRESIDENT WILSON** 2. avg.

F. BRUMAT
LJUBLJANA

Manufaktura in tkanine.
Mestni trg 25.

Kupujte in zahtevajte samo čokolado „ORION“.

Josip Vitek
Ljubljana, Krekov trg 8

Specialna zaloga orientalskih
bombonov, čokolade, kakao,
karamel, polnjenih bombonov,
keksov in drugih različnih vrst iz
prve češke tovarne akc. dr. „ORION“
prej A. Maršner v Kralj. Vinohradih.

ker je najboljši češki izdelek!

Kje kupim dober in fin
Gramofon,
plošče, igle, posamezne dele?
Kje se popravljajo gramofoni?

Edino v največji tovarniški zalogi gramofonov in
godbenih avtomatov
A. RASBERGER,
Ljubljana — Sodna ulica št. 5, (poleg dež. sodišča.)
Mehanična delavnica za popravo vseh vrst gramo-
fonov in godbenih avtomatov. — Izvršuje vse dela
precizne mehanike.

! Izredna priložnostna prilika !

Radi nenadne smrti se prodaja iz proste roke

lepa realiteta

ležeča ob železnici pri Kočevju s hišo in vsemi gospo-
darskimi poslopji in nekaj posestvá. Na hiši so se vedno
izvrševale trg. obrti, in sicer gostilna, trafika in trgovina
z mešanim blagom. Vsled železniške bližine je pozicija
brez konkurence, za vsako podjetje pripravno in za
agilno osebo zlata jama. Realiteta se lahko takoj pre-
vzame. Mobilije in gospodarska orodja, tudi delno, so
na razpolago ter se prodajo zraven. — Pojasnila daje
Peter Petsche, trgovec v Kočevju.

Insistirajte v „NAPREJU“
Največji napustil!
Najnižji tarifi!

Delniška glavica
K 50.000.000.
Rezerva
okroglo K 45.000.000.—.

Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani.

Brzojavni naslov: Banka. — Telefon št. 261 in 413. —
Podružnice: V Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah, Ptuj
in Brežicah.

Prodaja srečk
razredne loterije.

Kupuje in prodaja vse vrste
vrednostnih papirjev, financira
cranične dobave in dovoljuje
vsakovrstne kredite.

PONUJITE

F. Čuden,

Ljubljana, Prešernova ulica št. 1.

vse neuporabne **ZLATE**
PREDMETE, verižice,
prstane, obeske, zapesnice,
uhane itd., kateri predmeti
Vam leže doma, ki jih ne
nosite, tvrdki

trgovina ur, zlat-
nine in srebrnine

Konsum. društvo rudarjev v Hrastniku
vpisana zadruga z omejenim poročtvom

sprejema hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4%.

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 576 članov ter sledeče društvene sklade:
Rezervni delež K 120.201-82. **Društveni delež K 17.103-71.**

Blagovni promet za l. 1919/20 je znašal K 2.963.093-48. Delež znaša K 100.—.
Član postane lahko vsak.